

This question paper contains 5 printed pages]

B—376—2019

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Third Semester) (Backlog) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2019

PUBLIC ADMINISTRATION

Paper-V

(Personnel Administration)

(MCQ + Theory)

(Saturday, 23-11-2019)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time— Two Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :—*
- (i) Attempt All the questions.
 - (ii) All questions carry equal marks.
 - (iii) Wrong answers will carry negative marks for multiple choice questions.
- (i) सर्व प्रश्न सोडवा.
- (ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
- (iii) बहुपर्यायी प्रश्नांच्या चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत.

(MCQ)

1. Multiple choice questions (i-x) : 10

बहुपर्यायी प्रश्न (i-x) :

(i) is *not* objective of Personnel Administration.

- (a) Census
- (b) Development of Personnel
- (c) The improvement of administrative efficiency
- (d) Provide security to personnel

..... हा कर्मचारी प्रशासनाचा उद्देश नाही.

- (a) जनगणना
- (b) कर्मचाऱ्यांचा विकास करणे
- (c) प्रशासकीय कार्यक्षमतेत वाढ करणे
- (d) कर्मचाऱ्यांना सुरक्षा प्रदान करणे

P.T.O.

(ii) Which of the following activities is/are included in personnel administration ?

- (a) Recruitment (b) Training
(c) Promotion (d) All of these

खालीलपैकी कोणती कार्य कर्मचारी प्रशासनाच्या कार्यात समाविष्ट होतात ?

- (a) भरती (b) प्रशिक्षण
(c) पदोन्नती (d) यापैकी सर्व

(iii) means filling up the vacant posts in administrative organisations.

- (a) Recruitment (b) Training
(c) Promotion (d) Retirement

प्रशासकीय संघटनेतील रिक्त पदे भरणे म्हणजे.....होय.

- (a) भरती (b) प्रशिक्षण
(c) बढती (d) सेवानिवृत्ती

(iv) is *not* the method of recruitment.

- (a) Lift system (b) Merit system
(c) Spoil system (d) None of these

..... ही भरती ची पद्धत नाही.

- (a) उचल पद्धत (b) गुणवत्ता पद्धत
(c) लूट पद्धत (d) यापैकी नाही

(v) Which of the following is the merit of direct recruitment ?

- (a) It broadens the area of recruitment
(b) It provides equal opportunities
(c) It brings new blood with new ideas
(d) All of the above

खालीलपैकी कोणता प्रत्यक्ष भरतीचा गुण आहे ?

- (a) निवडीचे क्षेत्र व्यापक होते
(b) सर्वांना समान संधी मिळते
(c) तरूण रक्त व नव्या विचाराना संधी मिळते
(d) वरीलपैकी सर्व

(vi) Recruitment by promotion is called recruitment.

- (a) Positive (b) Direct
(c) Indirect (d) Negative

बढतीद्वारे भरतीला.....भरती म्हणतात.

- (a) सकारात्मक (b) प्रत्यक्ष
(c) अप्रत्यक्ष (d) नकारात्मक

(vii) Why is training essential ?

- (a) For increase efficiency of personnel
(b) For increase morale of personnel
(c) For increase effectiveness of personnel
(d) All of the above

प्रशिक्षण का आवश्यक आहे ?

- (a) कर्मचाऱ्यांची कार्यक्षमता वाढविण्यासाठी
(b) कर्मचाऱ्यांचे मनोबल उंचावण्यासाठी
(c) कर्मचाऱ्यांची प्रभावशीलता वाढविण्यासाठी
(d) वरीलपैकी सर्व

(viii) Which of the following is the principle of promotion ?

- (a) Principle of merit (b) Principle of Seniority
(c) Both (a) and (b) (d) None of these

खालीलपैकी कोणते बढतीचे तत्व आहे ?

- (a) गुणवत्तेचे तत्व (b) सेवा जेष्ठतेचे तत्व
(c) दोन्ही (a) आणि (b) (d) यापैकी नाही

(ix) Which of the following is *not* the benefit of retirement ?

- (a) Pension (b) Provident Fund
(c) Gratuity (d) Demotion

P.T.O.

खालीलपैकी सेवानिवृत्तीचा फायदा कोणता नाही ?

- (a) निवृत्ती वेतन (b) भविष्यनिर्वाह निधी
(c) उपदान (d) पदावन्तती
- (x) Why is retirement essential in personnel administration ?
(a) For relieve aged personnel
(b) For solving the problem of unemployment
(c) For create opportunity of promotion
(d) All of the above

कर्मचारी प्रशासनामध्ये सेवानिवृत्ती का आवश्यक आहे?

- (a) वृद्ध कर्मचाऱ्यांना सेवामुक्त करण्यासाठी
(b) बेरोजगारीची समस्या सोडविण्यासाठी
(c) बढतीची संधी निर्माण करण्यासाठी
(d) वरीलपैकी सर्व

(Theory)

2. State the meaning of Personnel Administration. Explain its scope. 10

कर्मचारी प्रशासनाचा अर्थ सांगून व्याप्ती स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Elucidate the need of retirement.

सेवानिवृत्तीची गरज विशद करा.

3. State the types of training. 10

प्रशिक्षणाचे प्रकार सांगा.

Or

(किंवा)

What is indirect recruitment ? Explain its merits and demerits.

अप्रत्यक्ष भरती म्हणजे काय? त्याचे गुण-दोष स्पष्ट करा.

WT

(5)

B—376—2019

4. Write short notes on (any two) :

10

- (i) Importance of personnel administration
- (ii) Principles of merit about promotion
- (iii) Objectives of training
- (iv) Principles of Seniority.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर टिपा लिहा :

- (i) कर्मचारी प्रशासनाचे महत्त्व
- (ii) बढतीचे गुणवत्ता तत्व
- (iii) प्रशिक्षणाचे उद्दिष्ट्ये
- (iv) सेवाजेष्ठतेचे तत्व.

B—376—2019

5